

گزارش کارگاه منطقه‌ای نقش آموزش در پاسخگویی به چالش‌های جهان معاصر -

آموزش کیفی، ابزار اصلی تحقق اهداف توسعه پایدار

تهران - 29 خرداد 90

مقدمه: روندهای جهانی اثرگذار بر آموزش، نظام‌های آموزشی را به بازنگری، انطباق، تغییر و پیش‌بینی نیازهای اقتصادی و اجتماعی فرا می‌خواند که مستلزم طراحی ساختارها، برنامه‌ها و روش‌های جدید آموزشی است که متناسب با شرایط فراگیران، به طور مداوم بهبود و ارتقا یابد.

آموزش کیفی، آموزشی است که بهترین امکانات را برای پاسخگویی به نیازهای حال و آینده فراگیران فراهم می‌سازد. کودکان، جوانان و بزرگسالان از طریق آموزش کیفی وظایف متعددی را که جوامع‌شان از آنها تقاضا می‌کند، انجام می‌دهند و فرا می‌گیرند تا به طور برابر در زندگی اقتصادی، فرهنگی و سیاسی جوامع خود مشارکت کنند و یاد بگیرند که تبدیل به شهروندانی مسئول شوند. آموزش کیفی نباید به عنوان یک مفهوم ایستا در نظر گرفته شود؛ زیرا این نوع از آموزش، متناسب با نیازهای اجتماعی تحول می‌یابد و براساس بخش‌های آموزشی، فرهنگی و عاملان متفاوت در نظام‌های آموزشی کشورها و مناطق مختلف جهان که شامل دانش‌آموزان و دانشجویان، معلمان و سیاست‌گذاران و نیز ذی‌نفعان مختلف است، چارچوب‌ها و تعریف‌های جداگانه‌ای دارد.

بر این اساس، نقش نهادهای سیاست‌گذاری از جمله مجالس در کشورها، به دلیل کارکردهای ویژه‌ای که در خصوص قانون‌گذاری، اولویت‌بخشی و تخصیص بودجه‌ها و اعتبارات در ابعاد مختلف آموزش بر عهده دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در چارچوب فعالیت‌های مربوط به اطلاع‌رسانی در زمینه ارتقای آموزش کیفی و نیز اقدامات مربوط به برگزاری دومین مجمع عمومی نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش، طبق مباحثی که در جلسه کمیته علمی "مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش" در ایران مطرح شد و توافقی که بین بخش آموزش کمیسیون ملی یونسکو در ایران و کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی صورت پذیرفت، قرار شد یک کارگاه منطقه‌ای با همکاری کمیسیون ملی یونسکو- ایران، مجلس شورای اسلامی و دفتر منطقه‌ای یونسکو در تهران در تاریخ 29 خرداد 90، پس از برگزاری سومین نشست کمیته اجرایی "مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش" در ایران که در تاریخ 28 خرداد تشکیل شد برگزار شود.

اهداف اصلی از برگزاری این کارگاه که با شرکت حدود 70 نفر از نمایندگان مجالس کشورهای عضو کمیته اجرایی "مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش"، نمایندگانی از کمیسیون‌های ملی یونسکو در منطقه آسیا و اقیانوسیه، دفتر منطقه‌ای یونسکو در تهران، دفتر منطقه‌ای یونسکو در بانکوک در زمینه آموزش، موسسه بین‌المللی برنامه‌ریزی آموزشی یونسکو و پژوهشگران و متخصصانی از نهادهای پژوهشی متخصص در آموزش ایران و نیز نهادهای سیاست‌گذار آموزشی در ایران برگزار شد عبارت است از:

1- تبیین جایگاه و نقش آموزش کیفی در دسترسی به اهداف آموزش برای همه، آموزش برای توسعه پایدار و اهداف توسعه هزاره

2- ارائه راه‌کارها برای تقویت جنبه‌های مختلف آموزش کیفی در کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه

3- کمک به تقویت سازوکارهای مورد نیاز برای کاهش شکاف آموزشی بین کشورهای منطقه از دیدگاه کیفی. این کارگاه شامل چهار جلسه کاری با موضوع مجالس و ارتقای آموزش کیفی، یونسکو و ظرفیت‌سازی در آموزش کیفی، کمیسیون‌های ملی و آموزش کیفی در منطقه آسیا و اقیانوسیه، و تجربه‌های موفق ایران در ارتقای آموزش کیفی بود که نمایندگان دفتر منطقه‌ای یونسکو در بانکوک و موسسه بین‌المللی برنامه ریزی آموزشی، دبیر کل-های کمیسیون ملی یونسکو در منطقه آسیا و اقیانوسیه و نمایندگان پارلمان‌های عضو کمیته اجرایی "مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش" و پژوهشگران و متخصصان نهادهای پژوهشی مربوط به آموزش در ایران، تجربه‌ها و نظرات خود را در زمینه آموزش کیفی به بحث و تبادل نظر گذاشتند. در خاتمه کارگاه، یک جلسه تخصصی و بحث و نقد بین سخنرانان کلیدی و شرکت‌کنندگان در کارگاه برگزار شد که در آن چالش‌ها و نقاط ضعف و قوت آموزش کیفی در منطقه آسیا و اقیانوسیه مطرح شد. سرانجام در جلسه اختتامیه کارگاه، جمع‌بندی و توصیه‌های کارگاه تهیه و قرار شد برای اقدام در سیاست‌گذاری‌های آینده به نهادهای ذی‌ربط از جمله مجالس کشورهای عضو "مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش"، کمیسیون‌های ملی یونسکو در منطقه آسیا و اقیانوسیه و نیز نهادهای پژوهشی متخصص در آموزش، و وزارتخانه‌های مسئول در این امر در ایران منعکس شود.

در اینجا لازم است از همکاری‌های موثر و ارزشمندی که اعضای کمیته علمی "مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش" در ایران، وزارت آموزش و پرورش به ویژه پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و همچنین مجلس شورای اسلامی ایران در برگزاری کارگاه تشکر و قدردانی شود. امید است گزارش حاضر بتواند گامی موثر در ارتقای آموزش کیفی و تعیین مسیری راهبردی برای اتخاذ سیاست‌های پایدار و جامع، در جهت بهبود نظام‌های آموزشی در منطقه آسیا و اقیانوسیه باشد.

الف: گزارش جلسات کاری

جلسه اول: مجالس و ارتقای آموزش کیفی

مقدمه‌ای بر آموزش کیفی و نقش سازمان‌های سیاست‌گذار و قانون‌گذار در ارتقای آموزش کیفی

اولین جلسه کارگاه منطقه‌ای نقش آموزش در پاسخگویی به چالش‌های جهان معاصر: آموزش کیفی، ابزار اصلی تحقق اهداف توسعه پایدار با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید و پخش سرود جمهوری اسلامی ایران صبح روز 29 خرداد در هتل اسپیناس تهران آغاز شد.

ابتدا رئیس جلسه، آقای دکتر عباسپور¹ ضمن خیر مقدم به شرکت‌کنندگان در خصوص اهداف و نتایج مورد انتظار از برگزاری کارگاه اظهار داشت: "همان‌طور که قبلاً اعلام شده است اهداف اصلی ما از برگزاری این کارگاه بحث و تبادل نظر در مورد نقش آموزش کیفی در دستیابی به اهداف برنامه‌های آموزش برای همه، آموزش برای توسعه پایدار و اهداف توسعه هزاره، پیشنهاد رهنمودهایی برای ارتقای ابعاد مختلف آموزش کیفی در کشورهای

¹ رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ایران و رئیس کمیته برگزاری دومین کنفرانس مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش

منطقه آسیا و اقیانوسیه، و کمک به کاهش شکاف آموزشی در بین کشورهای منطقه از نقطه نظر آموزش کیفی، از طریق طراحی یا تقویت سازوکارهای مورد نیاز است. ما امیدواریم که دستاوردها و نتایج این کارگاه منجر به تقویت هماهنگی و افزایش دانش و اطلاعات قانون‌گذاران و سیاست‌گذاران در خصوص جایگاه آموزش کیفی در دستیابی به اهداف اصلی توسعه کشورها و در نهایت تعیین چالش‌های آموزش کیفی و سازوکارهای غلبه بر آنها شود."

ایشان در سخنرانی خود که با عنوان مقدمه‌ای بر آموزش کیفی و نقش سازمان‌های سیاست‌گذار و قانون‌گذار در ارتقای آموزش کیفی ایراد شد به نکات زیر اشاره کرد: "سال‌هاست عموم مردم باور دارند که عملکرد نظام آموزش و پرورش، عنصری کلیدی در راهبردهای دستیابی به پیشرفت اقتصاد ملی است و ضرورت دقت و حسابرسی مناسب در مورد نتایج حاصل از مخارج عظیم این سامانه در سطوح عالی حکومت‌ها به دغدغه خاطر آنان تبدیل شده است. این گرایش جهانی، در بیانیه‌های هم‌اندیشی در مورد آموزش و پرورش در جامتین تایلند (1990) و نشست جهانی آموزش و پرورش در داکار سنگال (2000) نمایان است زیرا از تمامی ملل می‌خواهند جنبه‌های کیفیت آموزش و پرورش را بهبود بخشند و دستیابی به عالی‌ترین سطح کیفیت را تضمین کنند به نحوی که نتایج یادگیری پذیرفتنی و سنجش‌پذیر برای همه افراد حاصل شود.

رویکردهای قدیمی در مورد کیفیت آموزش و پرورش، شاخص‌های جانشین کیفیت مانند افزایش اعتبارات مالی، افزایش تعداد کارکنان و سایر دروندادها در سطح تمهید امکانات برای آموزش و پرورش را به عنوان نشانگرهای کیفیت در نظر می‌گرفتند. در معیارهای سنتی تاکید بر متغیرهایی بوده است که ظاهراً کیفیت را مورد سنجش قرار می‌دهد اما در حقیقت، معیار سنجش کیفیت نیست مانند جمعیت کلاس، درآمد معلمان، بودجه آموزشی، تعداد مدارس و کلاس‌ها، درحالی‌که اکنون آشکار شده است این ملاک‌ها نامربوط و ناسودمندند. گرایش‌های جهانی به سوی جابه‌جایی این ملاک‌ها با نتایج تربیتی سنجش‌پذیر از جمله آگاهی‌ها، توانمندی‌ها، مهارت‌ها و رفتارهاست، همان یادگیری‌هایی که زندگی ثمربخش در جهانی پر تغییر را ممکن می‌سازد. این معیارهای اصلاح‌شده جدید شامل معیارهایی است که بر پیشرفت آموزش، پیشرفت در زمینه یادگیری ریاضیات و خواندن و نوشتن، یادگیری مهارت‌های زندگی و توانایی در مسئله‌گشایی و حل مشکلات تاثیرگذارند. با چنین رویکردی تعریف شاخص‌های سنجش‌پذیر پیشرفت عملکرد فراگیران از نخستین گام‌ها در این مسیر پایان ناپذیر (ارتقای کیفیت آموزش و پرورش) است.

در این زمینه، یونسکو براساس بیانیه "جامتین" و "داکار" معیارهایی برای آموزش کیفی دارد که عبارت است از: دسترسی یکسان همگان به آموزش، برآوردن نیازهای همه افراد، بهبود توانمندی‌های شناختی فراگیران، بهداشت و امنیت، ایجاد انگیزه در فراگیران، توانمندسازی معلمان، طراحی برنامه‌های درسی و سازوکارهای مدیریتی مناسب، و توزیع عادلانه منابع. البته این معیارها دقیق نیست و نیازمند تبدیل به نشانگرهای دقیق و سنجش‌پذیر است زیرا اگرچه تلاش‌های جهانی به سوی تمرکز بر آگاهی‌ها و مهارت‌های دانش‌آموزان گرایش یافته است اما جنبه‌های حیات انسانی مانند اخلاق و معنویت به سبب دشواری در سنجش و نیز گرایش‌های هستی‌شناسانه سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران نادیده مانده است."

دکتر عباسپور در ارائه تعریفی از آموزش کیفی افزود: "آموزش کیفی رویکردی به آموزش است که دستیابی همگان به آموزش و پرورش برابر و عادلانه و توانمندسازی افراد در دستیابی به آگاهی‌ها، ظرفیت‌ها، مهارت‌ها و رفتارهای لازم برای دستیابی به اهداف شخصی، اجتماعی و اقتصادی مهم را تضمین کند. چالش‌هایی که بر سر راه این نوع آموزش قرار دارد عبارت است از: فقدان یک برنامه مناسب و دقیق از سوی ساختارهای قانون‌گذاری در زمینه ارزیابی کیفیت آموزش، نبود تخصص کافی برای تعیین دانش، آگاهی و رفتار مورد نیاز در برآورده کردن نیازهای سطوح مختلف آموزش، کمبود بودجه برای مشارکت در ارزیابی بین‌المللی در زمینه پیشرفت آموزشی، معیارهای ناکافی در ارزیابی کیفیت شامل تعداد کلاس‌ها، تعداد معلمان، و بودجه آموزشی، نبود همکاری نزدیک بین کشورهای منطقه و فقدان سازوکارهای مناسب برای تبادل موثر تجربیات و تخصص بین این کشورها. بر این اساس و به منظور دستیابی به آموزش کیفی، برای پارلمان‌ها نیز برنامه‌ها و رهنمودهایی طراحی شده است که از می‌توان به تشویق دولت‌ها به تصویب معیارهای دقیق و قابل سنجش برای ارزیابی نتایج آموزشی، اختصاص بودجه‌ای ویژه به کشورهای کم‌درآمد به منظور مشارکت آنها در ارزیابی‌های بین‌المللی پیشرفت آموزشی، برگزاری کارگاه‌های منطقه‌ای برای اعضای کمیسیون‌های آموزش و تحقیقات پارلمان‌های منطقه به منظور ارزیابی کیفیت، با همکاری و مشارکت یونسکو و موسسات خاص آموزشی، و تشکیل گروه‌های مشاوره و پایگاه‌های اطلاعاتی برای تبادل بهترین تجربیات بین کشورهای عضو مجمع عمومی نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش اشاره کرد."

رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ایران، در خصوص فعالیت‌های این کمیسیون افزود: "از فعالیت‌های کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای جمهوری اسلامی ایران که در سال 1979 تاسیس شده، می‌توان به جلب توجه دولت به بازسازی اساسی نظام آموزش ملی و تصویب قانون بررسی مجدد اهداف و مسئولیت‌های وزارت آموزش و پرورش، ارتقای شان و منزلت معلمان، قانون استخدام معلمان نیمه‌وقت، و ارتقای فناوری‌های ارتباطات و اطلاعات و استفاده از آن در آموزش و تاسیس مدارس کوچک در چارچوب چهارمین و پنجمین طرح‌های توسعه ملی اشاره کرد. آموزش بهداشت از طریق قانون استخدام مربیان بهداشت مدارس، ایجاد امکان دسترسی افراد دارای نیازهای ویژه به آموزش، از طریق تاسیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور و سازمان آموزش استعدادهای درخشان، اصلاح و احیای فضاهای آموزشی از طریق تخصیص چهار میلیارد دلار برای اصلاح فضاهای آموزشی به منظور اصلاح معیارهای تضمین کیفیت، و ادغام آموزش با رشد استعدادهای ذهنی- روحی- روانی و همه‌جانبه دانش‌آموزان، متناسب با نیازهای اجتماعی از طریق قانون احیای معاونت پرورشی نیز از دیگر فعالیت‌های کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ایران است."

دکتر عباسپور در خاتمه سخنان خود، اظهار داشت: "نقش مجمع هم‌اندیشی مجالس قانون‌گذاری آسیا و اقیانوسیه علاوه بر تشویق کشورهای منطقه به عضویت در مجمع، بهره‌گیری از تجربه‌های کشورهای عضو و منطقه برای اعطای کمک‌های کارشناسانه به اعضا برای تدوین معیارهای رشد و یادگیری و فرآیند و درون‌داد مناسب برای سامانه آموزش و پرورش هر کشور، ایجاد همسازي میان معیارهای مزبور در سطح منطقه با توجه به اهداف رشد و توسعه منطقه‌ای و تدوین برنامه راهبردی برای تشویق اعضا به تدوین و تصویب معیارها و ضوابط ارتقای کیفیت آموزش و پرورش در شوراهای قانون‌گذاری ملی خواهد بود. علاوه بر این تدوین برنامه ارزیابی

مداوم کیفیت آموزش و پرورش منطقه توسط کارشناسان کشورهای عضو و تصویب آن توسط وزرای آموزش و پرورش آنان و تقدیم این برنامه برای تصویب به شوراهای قانونگذاری هر کشور از دیگر اقداماتی است که مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش می تواند در برنامه های خود بگنجانند. در این مسیر یونسکو و نهادهای وابسته و همکار با آن مانند موسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی می تواند از طریق مشاوره تخصصی و انتقال تجربیات جهانی و اعطای کمک های مالی به این حرکت منطقه ای یاری رساند.²

جلسه دوم: یونسکو و ظرفیت سازی در آموزش کیفی

آموزش کیفی: ابزار اصلی تحقق اهداف توسعه پایدار

اتی بن کلمنت²، قائم مقام دفتر منطقه ای یونسکو در بانکوک در زمینه آموزش اولین سخنران این بخش بود که در سخنرانی خود اظهار داشت: "در تعریف حق آموزش آمده است: آموزش حق یکایک افراد است و حداقل باید در مراحل پایه و ابتدایی مجانی باشد. مطابق با بند 26 بیانیه جهانی حقوق بشر که در سال 1948 توسط مجمع عمومی سازمان ملل اتخاذ شد: "آموزش باید در جهت توسعه کامل شخصیت انسانی و تقویت احترام به حقوق بشر و آزادی های بنیادین سوق داده شود". سوال مهم این است که چرا آموزش در اولویت قرار دارد؟ در پاسخ به این سوال می توان گفت که آموزش محرک قوی برای کاهش فقر و عامل توسعه اقتصادی - اجتماعی پایدار است. تحصیل در یک سال می تواند 10 درصد درآمد یک فرد را افزایش دهد. هر سال تحصیل بیشتر می تواند متوسط تولید ناخالص داخلی را به میزان 37% افزایش دهد. اگر تمامی دانش آموزان در کشورهای کم درآمد قبل از ترک مدرسه، مهارت های اولیه خواندن را فرا گیرند، 171 میلیون نفر از فقر رهایی خواهند یافت. کودکانی که والدین تحصیل کرده دارند از شرایط سلامت و تحصیل بهتری برخوردارند."

ایشان در خصوص رابطه بین آموزش کیفی و توسعه پایدار افزود: "آموزش می تواند افراد را به دانش، مهارت ها، ارزش ها و رفتارهای مورد نیاز برای پایداری محیطی مجهز کند زیرا کیفیت آموزش به اصل آموزش بستگی دارد. اگر به چالش های مربوط به توسعه پایدار نظیر تغییر اقلیم و موضوعات محیطی توجه نشود، نقش آموزش تحقق نخواهد یافت. آموزش برای توسعه پایدار بر مهارت های تفکر نقادانه و نظام مند تاکید می کند. این رویکرد بر نتایج یادگیری تاثیر بسزایی دارد زیرا باعث ترغیب و تشویق معلمان و دانش آموزان و نیز بکارگیری روش های دیگر از جمله رویکرد آموزشی مبتنی بر گفتمان می شود، و این احساس را که آموزش با زندگی و آینده فراگیران در ارتباط تنگاتنگ است تقویت می کند. در زمینه آموزش، در سطح دنیا طرح های ابتکاری مختلفی تنظیم شده است که می توان به برنامه آموزش برای همه، و اهداف توسعه هزاره اشاره کرد. در مورد این دو برنامه، دولت ها، گروه های جامعه مدنی، سازمان های غیر دولتی، آژانس های ملل متحد، و آژانس های دوجانبه و چند جانبه متعهد شده اند که تا سال 2015 اهداف این دو برنامه را تحقق بخشند.

برنامه آموزش برای همه بر اساس سه اصل طراحی شده است که عبارت است از: 1- آموزش، حق اولیه هر انسان است 2- تعهد بین المللی سال 1990 و تجدید آن در سال 2000، و 3- برنامه آموزش برای همه در اهداف و در طرح عمل ملی این برنامه در کشورها گنجانیده شده است. اهداف توسعه هزاره بر اساس تعهد بین المللی سال

² Etienne Clement

2000 تنظیم شده است که دو هدف از هشت هدف آن به طور مستقیم به آموزش مربوط می شود. اهداف آموزش برای همه عبارت است از: 1- آموزش و مراقبت اوان کودکی 2- دسترسی جهانی به آموزش پایه و ابتدایی 3- فراهم ساختن مهارت های زندگی و یادگیری مادام العمر 4- اصلاح نرخ سوادآموزی 5- دسترسی یکسان دختران و پسران به آموزش و 6- فراهم کردن آموزش کیفی.

ایشان سپس درخصوص جایگاه آموزش در منطقه آسیا و اقیانوسیه اظهار داشت: "در کشورهای این منطقه 91% از دانش آموزان سن ابتدایی در مدارس ثبت نام شده است که این امر گواه تعهد قوی سیاسی این کشورها در دسترسی به آموزش ابتدایی است. به عنوان مثال می توان به قانون آموزش مجانی و اجباری هند اشاره کرد. با وجود افزایش ثبت نام دانش آموزان در این کشورها، هنوز چالش کیفیت به قوت خود باقی است و در زمینه دستاورد یادگیری، نابرابری زیادی در منطقه وجود دارد. موضوع دیگر، اهمیت و اشتیاق به کسب توانمندی های کلیدی نظیر خلاقیت، مهارت های شخصی، تفکر نقادانه و ... است که متأسفانه بین آنچه که نظام آموزشی در منطقه ارائه می دهد با آنچه بازار کار می خواهد و بخشی از آن به خلاقیت و مهارت مربوط می شود، تناسب و هماهنگی وجود ندارد. حوزه های دیگر آموزش که در منطقه از لحاظ سیاست گذاری و اختصاص بودجه، به آنها توجه نمی شود عبارت است از: 1- آموزش و مراقبت اوان کودکی 2- سوادآموزی بزرگسالان (518 میلیون بی- سواد دنیا در منطقه آسیا و اقیانوسیه زندگی می کنند) 3- تساوی دسترسی دختران و پسران به آموزش از جمله کمک به آموزش دختران در کشورهای خاص و توجه به عملکرد بسیار ضعیف پسران در مدرسه و نرخ بالاتر ترک تحصیل آنها در سایر کشورهای منطقه"

ایشان در ادامه اظهار داشت: "ثبت نام کودکان در مدرسه کافی نیست و باید آموزشی که فراگیر دریافت می کند با زندگی او مرتبط و از کیفیت خوبی برخوردار باشد. آمارهای اخیر نشان می دهد که بسیاری از دانش آموزان در مدرسه، آموزش بسیار کمی دریافت می کنند. ارزیابی های بین المللی نشان دهنده نابرابری بسیار زیاد در کشورهای منطقه است و سطح دستاوردهای آموزشی در آن ها اغلب بسیار پائین و نابرابر است. یک آموزش کیفی مناسب باعث توسعه مهارت های شناختی شامل خواندن، نوشتن و حساب، و توسعه مهارت های عاطفی، خلاقیت و ارتقای نگرش ها و ارزش های مورد نیاز برای زندگی موفق در جامعه می شود و با ایجاد بهبود در زندگی شخصی و اجتماعی فرد از طریق بهداشت بهتر، باروری کمتر، کاهش ابتلاء به ایدز و ویروس "اچ آی وی"، باعث درآمد بیشتر، و در کل رشد ملی می گردد."

کلمنت با ذکر اینکه گام برداشتن به سوی کیفیت بیشتر رویکردی کل نگرانه است که با فراگیران شروع می شود و تمامی عوامل دیگر را به حساب می آورد، افزود: "نمودار آزمون تیمز و پرلز در کشورهای منطقه نشان می دهد که کشورهایی که درآمد بیشتری داشته اند از نظر ریاضی و خواندن در سطح بالاتری هستند و کشورهای کم-درآمدتر در این زمینه افت تحصیلی داشته اند. البته استثنائاتی هم وجود دارد. بعضی از کشورهای کم درآمد در بحث کیفیت آموزش سرمایه گذاری کردند و نتیجه بسیار مطلوبی کسب کردند ولی برخی دیگر باوجود سرمایه-گذاری در زمینه آموزش نتوانستند به آموزش کیفی دست یابند و این نشان می دهد که نحوه سرمایه گذاری بر آموزش مهم تر از صرفا سرمایه گذاری در این زمینه است. آموزش کیفی باید باعث شود که کودکان بیشتری در مدرسه بمانند و دوره آموزش ابتدایی را به پایان برسانند. در کشورهایی که نسبت دانش آموزش به معلم زیاد

است فقط یک سوم از دانش آموزان می توانند پایه ابتدایی را به پایان برسانند و این نشان دهنده این است که اگر در کلاس های درس تعداد دانش آموزان کمتر باشد، ترک تحصیل کمتر می شود. کمبود معلم هنوز یکی از مشکلات جدی است و استخدام معلم به میزان 10/3 درصد، تا سال 2015 ضروری است. موضوع دیگر سرمایه گذاری و تامین مالی برای آموزش کیفی است. در کشورهای کم درآمد، سرمایه گذاری بیشتر بر آموزش، تاثیر مثبتی بر نتایج و دستاوردهای یادگیری داشته است. طبق اعلام یونسکو باید 6% از تولید ناخالص داخلی و 20% از کل پرداخت های ملی، صرف آموزش شود. این پرداخت ها در آمریکای شمالی و غرب اروپا 5/3%، آسیای مرکزی 3/2%، آسیای شرقی 3/3% و در جنوب و غرب آسیا به میزان 3% تولید ناخالص داخلی است. امروزه در برخی از کشورهای فقیر و درحال توسعه، بودجه بسیاری صرف مسائل نظامی می شود. درحالیکه صرف تنها 10% از این مخارج برای آموزش در کشورها باعث ورود 9/5 میلیون کودک به مدرسه می شود.

قائم مقام دفتر منطقه ای آسیا و اقیانوسیه یونسکو در زمینه آموزش، در خصوص آموزش کیفی مناسب و ارزیابی یادگیری کیفی اظهارداشت: "برنامه درسی مرتبط و متناسب با اهداف، اختصاص مدت زمان کافی برای آموزش، بهره گیری از مواد آموزشی مناسب، و استفاده از زبان مادری در تحصیل و گذار آرام به زبان دوم، بهداشت مدارس و دسترسی آسان معلولان به محیط مدرسه نیز از عوامل موثر در کیفیت بخشی به آموزش است. در منطقه آسیا و اقیانوسیه، چهار نوع ارزیابی وجود دارد که می توان به ارزیابی های بین المللی یادگیری از طریق آزمون های "پیزا"، "تیمز" و "پرلز"، ارزیابی های یادگیری در سطح ملی (که بر اساس استانداردهای تعریف شده ملی، به بررسی نتایج یادگیری می پردازد)، ارزیابی از طریق برگزاری امتحانات دولتی (که برای ادامه تحصیل از پایه های به پایه دیگر صورت می گیرد) و ارزیابی های مبتنی بر مدارس (که بر اساس قواعد و اصول خود مدارس صورت می گیرد) اشاره کرد. یونسکو در زمینه اصلاح کیفیت آموزش در منطقه آسیا و اقیانوسیه فعالیت هایی را انجام می دهد که می توان به حمایت از اهداف شش گانه آموزش برای همه و تمرکز بر معلمان به عنوان کلید آموزش کیفی از طریق افزایش قابلیت ها و منزلت آنها و گسترش ظرفیت مراکز تربیت معلم، ایجاد شبکه بین موسسات تحقیقاتی داخل کشور که مسئولیت آن ها ارزیابی نتایج یادگیری است، برگزاری سمینارهایی با موسسه توسعه آموزشی کره، و برقراری سیستم ارزیابی و معیارسازی برای نتایج آموزشی که به ابتکار بانک جهانی و با هدف مستندسازی و مقایسه عوامل تعیین کننده و معیارهایی که به عملکرد یادگیری کودکان کمک می کند، طراحی شده است اشاره کرد."

کلمنت در پایان سخنرانی خود ضمن طبقه بندی نقش پارلمان ها در زمینه آموزش کیفی در سه مقوله تخصیص بودجه، قانون گذاری و جلب حمایت عمومی، اقدامات لازم برای دسترسی به آموزش و آموزش کیفی را به شرح زیر برشمرد: 1- ایجاد آموزش ابتدایی مجانی و اجباری 2- فراهم کردن بهداشت و امکانات رفاهی و امنیتی برای مدارس 3- رسیدگی به گروه های درحاشیه مانده به ویژه فقرا، اقلیت های زبانی، کودکان و معلولان و غیره 4- تشویق انتشارات و افزایش دسترسی به کتب درسی 5- اصلاح وضعیت معلمان، 6- کمک به تصویب ابزارهای بین المللی در زمینه آموزش، 7- حمایت و تصویب قوانینی که باعث افزایش بودجه آموزشی می شود 8- تضمین اینکه بودجه آموزشی در سطح توصیه شده یعنی 60% از تولید ناخالص ملی و 20% از هزینه ملی است 9- حمایت و تصویب قوانینی که به تداوم و افزایش بودجه در زمان بحران اقتصادی می شود 10- حمایت و تصویب

قوانینی که باعث اختصاص بودجه برای گروه‌های در حاشیه‌مانده و محروم از آموزش می‌شود 11- نظارت بر برنامه‌ها و بودجه‌های آموزشی 12- بسیج منابع اضافه برای آموزش 13- افزایش آگاهی عمومی درخصوص حق آموزش از طریق پارلمان‌ها، رسانه‌های جمعی و قانون‌گذاران 14- بسیج جامعه و قانون‌گذاران در حمایت از آموزش کیفی برای همه 15- آشنا کردن معلمان در گفتمان مربوط به اصلاحات به منظور اصلاح کیفیت آموزش 16- تعهد سیاسی برای تضمین اینکه برای رفع نابرابری‌های منطقه‌ای در نواحی مختلف جغرافیایی، توزیع عادلانه منابع صورت گیرد 17- عمل به تعهدات قبلی و حمایت از طرح‌های ابتکاری مربوط به آموزش (به عنوان مثال بیانیه دهلی نو/نشست نمایندگان آموزش پارلمان‌ها)"

تحقق اصلاح کیفیت: کارهایی که باید انجام شوند و اقداماتی که باید از آنها اجتناب کرد

سخنران دیگر این بخش، آنتوان دوگرو³، متخصص ارشد مدیریت و برنامه ریزی آموزشی موسسه بین‌المللی برنامه ریزی آموزشی یونسکو⁴ (IIEP) بود. ایشان در سخنرانی خود که با عنوان تحقق/اصلاح کیفیت: کارهایی که باید انجام شود و اقداماتی که باید از آنها اجتناب نمود، در جلسه ارائه شد اظهار داشت: در اصلاح کیفیت باید به سه رویکرد توجه و از سه رویکرد اجتناب شود.

سه رویکردی که باید از آن اجتناب کرد عبارتند از:

1- سرمایه‌گذاری زیاد بر روی عوامل جداگانه، زیرا کیفیت، موضوع بسیار پیچیده‌ای است و عوامل بسیاری به نظر در آن دخیل‌اند، ولی بسیاری از عوامل هیچگونه ارتباطی با یکدیگر ندارند و جدا از هم هستند. سرمایه‌گذاری بر روی این عوامل به جز ایجاد پیچیدگی در کار حاصل دیگری نخواهد داشت. برای رسیدن به کیفیت، باید برنامه‌های درسی، آزمون‌ها و عواملی از این دست مورد توجه قرار گیرد.

2- در نظر گرفتن معلمان به عنوان محدودیت: معلمان پرهزینه‌ترین و همچنین ارزشمندترین عامل محسوب می‌شوند و کیفیت آنها به کیفیت نظام آموزشی می‌انجامد و بدون آنها در واقع هیچ آموزشی وجود نخواهد داشت.

3- اتخاذ و پذیرش بهترین رویکرد بدون انطباق آن با شرایط خاص آن کشور و ادغام آن با رویکردهای دیگر: در اینجا بحث اهمیت بافت و شرایط، مطرح می‌شود. به عنوان مثال سالها پیش وقتی نتایج دستاوردهای بین‌المللی مورد بررسی قرار گرفت، فنلاند به عنوان کشوری موفق این زمینه شناخته شد. در این کشور اختیارات زیادی به مدارس داده شده است و چهارچوب درسی سبکی در نظام آموزشی آن وجود دارد. این کشور از معلمان بسیار مجربی بهره می‌برد. در فنلاند تا چند سال گذشته گروه اقلیتی وجود نداشت و کمترین نابرابری در این کشور دیده می‌شود. کشورهای دیگر با در پیش گرفتن روش فنلاند هرگز نتوانستند به موفقیت دست یابند زیرا اعطای خودمختاری به کشورهایی که کیفیت آموزشی آن‌ها پایین است، برایشان مشکلات زیادی را ایجاد می‌کند.

سه رویکردی که باید به آن‌ها توجه شود عبارتند از:

1- فرآیندها مهمتر از دروندادها است. به عنوان مثال اگر به مدارس توجه کنیم درمی‌یابیم که در بسیاری از موارد، مدارس که از نظر تعداد کلاس‌ها و دانش‌آموزان و سایر موارد در وضعیت مشابه‌ای هستند، دارای

³ Anton de Grauwe

⁴ International Institution for Educational Planning

عملکرد متفاوت می باشند. این امر برای سیستم آموزشی هم مصداق دارد. کشورها معمولاً منابع مالی یکسانی را صرف آموزش می کنند ولی نتایج متفاوتی می گیرند. با این تفاسیر و با توجه به اینکه فرآیند ها، مکانیزم هایی برای نظارت محسوب می شوند آنچه در عمل انجام می شود و کیفیت فرآیند بسیار مهمتر از چیزی است که به عنوان درونداد ارائه می گردد.

2- باید با توجه به نیازهای مناطق، مدارس و معلمان، سیاست های متفاوتی اتخاذ شود: مدارس و معلمان به لحاظ توانمندی متفاوتند و باید با توجه به این تفاوت ها، میزان آموزش و مقدار منابع مالی که به آن ها اختصاص داده می شود، تغییر یابد.

3- حفظ تعادل و موازنه: باید بین کنترل و حمایت و بین حرفه ای گری، خودمختاری و پاسخگویی، موازنه و تعادلی ایجاد شود. خودمختاری باید پس از ایجاد زیرساخت ها و حرفه ای گری به وجود آید. مدارس در صورتی می توانند خودمختاری داشته باشند که بتوانند به خوبی عمل کنند. بین خودمختاری و توانمندی باید تناسب ایجاد شود."

ایشان در پایان سخنان خود، در خصوص بهینه سازی معیارهای تضمین کیفیت، اظهار داشت: "برای رسیدن به کیفیت مناسب، یکسری راهبردهایی وجود دارد که باید توسط کشورها توسعه داده شوند. نخست اینکه هر کشور باید یک "بسته" اطلاعاتی حداقلی، برای هریک از مدارس تعریف کند و نیاز آن مدرسه را به میزان منابع مالی و حمایت دولت مشخص کند. ارائه اطلاعات به دولت کمک می کند که برای پاسخگویی به نیازهای مدارس و اختصاص منابع به آنها آگاهانه تر عمل نماید. راهبرد دیگر، توسعه معلمان و مدیران با کفایت و حرفه ای مدارس است. ایجاد حرفه ای گری چیزی فراتر از آموزش است و باید انتظاراتی که از معلمان و مدیران می رود، به خوبی تبیین شود. مسئله دیگر، ارزیابی معلمان است. این ارزیابی در انگیزه بخشی به معلمان و زنده نگهداشتن رابطه مدارس با وزارت آموزش و پرورش بسیار کمک می کند. حمایت از مدارس و معلمان باعث افزایش نتایج و دستاوردهای آموزشی می شود و جمع آوری اطلاعات از عملکرد آن ها می تواند انگیزه شان را در فعالیت بهتر و موثرتر افزایش دهد."

جلسه سوم: کمیسیون های ملی و آموزش کیفی در منطقه آسیا و اقیانوسیه

نقش کمیسیون های ملی در تحقق اهداف کیفی برنامه آموزش برای همه، آموزش برای توسعه پایدار و اهداف توسعه هزاره

اولین سخنران این بخش دکتر سعیدآبادی دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران بود. ایشان در سخنرانی خود که با عنوان نقش کمیسیون های ملی در تحقق اهداف کیفی برنامه آموزش برای همه، آموزش برای توسعه پایدار و اهداف توسعه هزاره در جلسه مطرح گردید اظهار داشت: "پیش از پرداختن به نقش کمیسیون های ملی باید عملکرد یونسکو مورد بررسی قرار گیرد. زیرا کمیسیون های ملی جزئی از خانواده بزرگ یونسکو هستند. یونسکو کارویژه های مختلفی دارد. نخست اینکه، این سازمان آزمایشگاه عقیده و مجمعی برای تضارب ایده هاست. عملکرد دوم یونسکو، ظرفیت سازی و عملکرد سوم آن، هنجارسازی از طریق تدوین کنوانسیون ها، قطعنامه ها و ... است، اطلاع رسانی، چهارمین فعالیت یونسکو می باشد و در آخر اینکه، یونسکو بستری برای تقویت و فراهم کردن

زمینه لازم برای همکاری‌های بین‌المللی است. با توجه به این کارکردها، کمیسیون‌های ملی یونسکو وظایف و عملکردهایی دارند که عبارتند از: اطلاع‌رسانی، هماهنگی برنامه‌های یونسکو با سازمان‌های داخلی و ملی، طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه‌های یونسکو، ارائه مشاوره به یونسکو، و هماهنگی ملی در زمینه برنامه‌های یونسکو.

دکتر سعیدآبادی در ادامه اظهارداشت: "در مورد آموزش برای توسعه پایدار تعاریف مختلفی ارائه شده است. بنا بر تعاریف، آموزش برای توسعه پایدار: فرایندی است مبتنی بر تحول و تفکر برای ایجاد ارزش‌ها و مفاهیم پایداری نه تنها در نظام آموزشی بلکه در زندگی شخصی و حرفه‌ای یکایک افراد؛ وسیله‌ای است برای توانمندسازی مردم و مجهز کردن آن‌ها به دانش مورد نیاز برای رویارویی با مشکلات مشترک؛ رویکردی کلی است برای دستیابی به عدالت اقتصادی و اجتماعی، و در نهایت وسیله‌ای است برای بهبود کیفیت آموزش پایه، جهت دادن مجدد به برنامه‌های آموزشی موجود، و افزایش آگاهی‌ها. در این تعاریف از چندین مفهوم کلیدی به طور مرتب استفاده شده که عبارتند از: خلق، تولید و ارتقای آگاهی، مسئولیت‌پذیری، یادگیری برای تغییر، مشارکت در امور، یادگیری مادام‌العمر، تفکر نقادانه، داشتن رویکردی نظام‌مند و درک پیچیدگی، مسئله‌گشایی، و برآوردن نیازهای جامعه کنونی بدون به مخاطره انداختن زندگی نسل‌های آینده. در حوزه آموزش برای توسعه پایدار ادغام سه جنبه با یکدیگر ضروری است. این جنبه‌ها شامل بعد فرهنگی - اجتماعی (حقوق بشر، صلح و امنیت، تساوی جنسیتی، تنوع فرهنگی، درک بین فرهنگی، سلامت، ویروس "اچ‌آی‌وی" و "ایدز")، بعد زیست محیطی (موضوعات مربوط به منابع طبیعی، کاهش و پیشگیری بلایا، شهرنشینی و توسعه روستایی)، و بعد اقتصادی (کاهش فقر، مسئولیت‌پذیری جمعی و پاسخگویی، و جهت‌بخشی مجدد به اقتصاد بازار) است."

ایشان در ادامه افزود: "اولویت‌های یونسکو در زمینه آموزش برای توسعه پایدار در منطقه آسیا و اقیانوسیه یونسکو در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و محیط زیستی عبارتند از: در حوزه اجتماعی: حاکمیت مناسب، عدالت جنسیتی، بهداشت و جلوگیری از ابتلا به ایدز و ویروس "اچ‌آی‌وی"، صلح، حقوق بشر، دسترسی به آموزش، جلوگیری از قاچاق انسان و اعتیاد به موادمخدر، در حوزه فرهنگی: میراث فرهنگی و حفظ فرهنگ و دانش سنتی، و در حوزه اقتصادی: شهری شدن، فقر، امنیت غذایی و توسعه روستایی، و در حوزه علوم طبیعی و محیط زیست: تغییرات آب و هوایی، آب آشامیدنی، آلودگی هوا، بیابانزایی، حفظ محیط زیست، تنوع زیستی، و بلایای طبیعی"

دکتر سعیدآبادی در خصوص کارکردهای اهداف توسعه هزاره، برنامه آموزش برای همه، و آموزش برای توسعه پایدار، اظهار داشت: "اهداف توسعه هزاره مجموعه‌ای از اهداف ملموس و قابل اندازه‌گیری است که آموزش هم به عنوان یک درونداد و هم یک شاخص در تحقق این اهداف نقش بسزایی دارد. در حوزه آموزش برای همه، نکته اصلی این است که آموزش حقی برای همه، در هر سن و مکان و مترادف یادگیری فراگیر و درازمدت است که به توسعه می‌انجامد. از این رو تحقق برنامه آموزش برای همه مستلزم حمایت همه جانبه مجالس، قانون‌گذاران و دست‌اندرکاران نهادهای مسئول است. تاکید برنامه آموزش برای همه، بر روش‌هایی است که می‌تواند فرصت آموزش کیفی را برای همه فراهم آورد. آموزش برای توسعه پایدار باعث ارتقای آن دسته از ارزش‌های زیربنایی، فرآیندهای ارتباطی، و بروندهای رفتاری می‌شود که مشخصه یادگیری در تمامی شرایط است."

دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو - ایران، درخصوص اقداماتی که کمیسیون های ملی کشورها می توانند برای تحقق اهداف توسعه هزاره، برنامه آموزش برای همه و آموزش برای توسعه پایدار انجام دهند، افزود: "کمیسیون های ملی می توانند به عنوان یک رابط در حوزه های آموزش برای توسعه پایدار و برنامه آموزش برای همه، با پیگیری در حوزه های سیاست گذاری وارد شوند، و با اتخاذ روش ها و اقداماتی: آموزش برای توسعه پایدار، آموزش برای همه و اهداف توسعه هزاره را از طریق آموزش رسمی ارتقا بخشند، آموزشگران را به توانمندی و قابلیت مجهز کنند که بتوانند اهداف سه برنامه را در تدریس خود بگنجانند، آگاهی و درک عمومی را در مورد این سه موضوع از طریق یادگیری آزاد و غیررسمی افزایش دهند، از تحقیقاتی که در زمینه گسترش اهداف توسعه هزاره، آموزش برای همه و آموزش برای توسعه صورت می گیرد حمایت کنند، و همکاری های منطقه ای و بین المللی را درخصوص اهداف توسعه هزاره، برنامه آموزش برای همه و آموزش برای توسعه پایدار تقویت کنند."

ایشان در پایان اظهار داشت: "فعالیت هایی که لازم است در سطح ملی به منظور تحقق اهداف توسعه هزاره، آموزش برای همه و آموزش برای توسعه پایدار انجام شود عبارتند از: ایجاد نهادهای هماهنگ کننده ملی برای برنامه آموزش برای توسعه پایدار و آموزش برای همه و توسعه سیاست های لازم برای این برنامه ها یا گنجاندن آنها در سیاست های موجود، ایجاد همکاری های بین بخشی در زمینه توسعه و اجرای اهداف توسعه هزاره، برنامه آموزش برای همه و آموزش برای توسعه پایدار، اتخاذ اقداماتی برای حفظ، استفاده و حمایت از دانش بومی با توجه به آموزش برای توسعه پایدار، در دسترس بودن ابزار و مواد آموزشی، اختصاص بودجه ویژه برای حمایت از آموزش برای توسعه پایدار و برنامه آموزش برای همه (در سال 2006، چهل و چهار کشور دنیا یک نهاد هماهنگ کننده ملی در زمینه آموزش برای توسعه پایدار داشتند. در پایان 2008، تعداد این کشورها به 78 کشور افزایش یافت)، افزایش آگاهی، ظرفیت سازی، پژوهش و نظارت و ارزیابی در زمینه آموزش برای توسعه پایدار، برنامه آموزش برای همه و اهداف توسعه هزاره و ایجاد هم افزایی بین آنها، گسترش همکاری های منطقه ای و بین المللی، شبکه سازی ملی، هماهنگی، و بودجه گذاری. در جمهوری اسلامی ایران واحدی در معاونت ریاست جمهوری، در زمینه آموزش برای توسعه پایدار فعال است. کمیسیون ملی یونسکو در ایران نیز به عنوان یک واحد رابط در زمینه آموزش برای توسعه پایدار، برای رسیدن به یک جمع بندی در تلاش است تا بین مجلس، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر نهادهای ذی ربط هماهنگی لازم را به وجود آورد."

تجربیات کمیسیون ملی کره در ارتقای کیفیت آموزش در کره و منطقه آسیا و اقیانوسیه

تائک سو چان⁵، دبیر کل کمیسیون ملی کره، سخنران دیگر این بخش بود که تجارب کمیسیون ملی کره در ارتقای آموزش کیفی در کره و منطقه آسیا و اقیانوسیه را مطرح کرد. ایشان در آغاز سخنرانی خود اظهار داشت: "امروزه دسترسی به آموزش در حال افزایش است، اما هنوز کیفیت بخشی به آموزش و کاهش شکاف بین کشورها به لحاظ بازده آموزشی به کندی صورت می گیرد و این یک معضل جهانی است. کشور کره در مقطعی از زمان در زمینه آموزش با مشکلات شدیدی مواجه شد اما یونسکو با وارد کردن کتب درسی به این کشور به کمک کره شتافت و بدین ترتیب مراکز آموزشی زیادی ایجاد شد. هم اکنون درصد بی سوادی در کره به 1%⁵

⁵ Taeck Soo Chun

رسیده است که ما این را مدیون یونسکو هستیم، ورود دانش آموزان به دانشگاه های این کشور نیز به 85% افزایش یافته است. آنچه امروزه بر آن بسیار تاکید می شود دسترسی به آموزش کیفی است. یکی از راه های دستیابی به این هدف، به کارگیری خلاقیت است. خلاقیت در علم، فرهنگ و اقتصاد به آموزشی می انجامد که مطلوب همگان است. یکی از راه های ایجاد خلاقیت، به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش است. در این زمینه شرکت "سامسونگ/ کی ان سی یو"⁶ بودجه ای را برای تقویت ICT در کره، فیلیپین، لائوس و حتی اتیوپی از طریق تقویت مرکز آموزش فناوری ارتباطات و اطلاعات فیلیپین، مراکز جوانان لائوس و کمک به برگزاری کارگاه های آموزشی در زمینه فناوری ارتباطات و اطلاعات در اتیوپی اختصاص داد.⁷ ایشان در ادامه در خصوص فعالیت های کشور کره در زمینه موضوع آموزش برای توسعه پایدار افزود: "در این کشور یک کمیته ملی در زمینه آموزش برای توسعه پایدار فعال است. توجه کره به این نوع آموزش از سطح ابتدایی تا عالی است و در این زمینه تاکنون فعالیت های مختلفی انجام داده است که به عنوان مثال می توان به برگزاری سمینارهای مختلف در سال 2010 و 2011 با عناوین و موضوعات مختلف اشاره کرد که عبارتند از:

- 1- آموزش برای توسعه پایدار و منابع انسانی سبز و خلاق (4 می 2010)
- 2- آموزش برای توسعه پایدار و نوآوری برنامه درسی و فرایند تدریس - یادگیری (30 ژوئن 2010)
- 3- آموزش برای توسعه پایدار و توسعه محلی (24 آگوست)
- 4- آموزش برای توسعه پایدار و رقابت پذیری (29 اکتبر)، و
- 5- آموزش برای توسعه پایدار: ظرفیت های بالقوه و کاربرد (16 دسامبر).

در سال 2011 نیز سمینارهایی با موضوعات مختلف در نظر گرفته شده است که عبارتند از:

- 1- آموزش هنر برای توسعه پایدار (28 می)
- 2- آموزش برای توسعه پایدار و حوزه های حمایت شده (6 جولای)
- 3- آموزش برای توسعه پایدار در فضای یادگیری مادام العمر (16 سپتامبر)
- 4- آموزش برای توسعه پایدار و فناوری ارتباطات و اطلاعات (12 اکتبر)، و
- 5- آموزش برای توسعه پایدار و آموزش موزه (2 دسامبر)."

ایشان در ادامه افزود: "در زمینه آموزش برای توسعه پایدار همچنین کشور کره پروژه ای را با عنوان "رایس" طراحی و در چند کشور به اجرا درآورد. طرح رایس⁷ که مخفف "طرح ابتکاری منطقه ای برای آموزش تغییرات اقلیم" است در تایلند، نپال و لائوس با عناوین مختلف به اجرا درآمد که به ترتیب می توان به "آموزش تغییر اقلیم: حفظ انرژی و محیط زیست (این طرح به پیشنهاد بنیاد توسعه شرقی یو ام سی ای⁸ اجرا شد)، "بسیج اجتماع از طریق مدرسه و برای ایجاد محیط زیست سالم (اجرای این طرح به پیشنهاد مدرسه راهنمایی شری

⁶ SAMSUNG/KNCU

⁷ RICE (Regional Initiative for Climate Change Education) Project

⁸ YMCA for Northern Development Foundation

هیمالی لائر⁹ صورت گرفت)، و پروژه آموزش محیط زیست در " ونگ وینگ"¹⁰ (که این طرح به پیشنهاد مرکز جوانان فودین داینگ¹¹ به اجرا درآمد) اشاره کرد.

دبیر کل کمیسیون ملی کره در ادامه افزود: "با وجود تلاش‌های جهانی که برای کاهش میزان بی‌سوادی انجام می‌شود، هنوز مناطق و نقاطی از دنیا دارای میزان بالای بی‌سوادی هستند. در این مورد از برنامه‌هایی که در زمینه آموزش برای همه، توسط کمیسیون ملی کره طراحی و اجرا می‌شود و حوزه فعالیت آن فراتر از منطقه آسیا است می‌توان به برنامه "بریج"¹² به معنی "پل" اشاره کرد. این یک برنامه آموزشی است بدین ترتیب که از کشور کره داوطلبانی برای آموزش به مردم کشورهای می‌نرخ بی‌سوادی آنها بالاست اعزام می‌شوند. حوزه آموزش آنها، آموزش پایه برای کودکان و بزرگسالان و گسترش برنامه‌های آموزشی براساس نیاز آن کشورهاست. بدین ترتیب، این برنامه پلی است بین کره با برخی از کشورهای دیگر منطقه. هدف این برنامه، آفریقا و کشورهای هدف شامل زامبیا، مالایی، لسوتو، رواندا و زیمبابوه است. این طرح در سال‌های گذشته انجام شده و هم اکنون در خود آفریقا نیز در حال اجرا است و جوانان برخی از کشورهای آفریقایی نیز داوطلب اجرای این برنامه در کشورهای ضعیف‌تر بوده‌اند." سو چان در پایان از برگزاری دوازدهمین گردهمایی منطقه‌ای هماهنگ‌کننده‌های ملی برنامه آموزش برای همه و چهارمین مجمع بلندپایه با موضوع اثر بخشی مساعدتها به عنوان مهم‌ترین فعالیت‌های سال جاری کره در جهت تقویت آموزش نام برد.

جلسه چهارم: تجربیات موفق ایران در ارتقای آموزش کیفی

بهترین تجربیات ایران در بهبود کیفیت آموزش

مهندس نوید، دبیر شورای عالی آموزش و پرورش اولین سخنران این بخش بود که تجارب موفق وزارت آموزش و پرورش ایران را در زمینه بهبود کیفیت در جلسه مطرح کرد. ایشان در ابتدای سخنرانی خود در خصوص آموزش کیفی اظهار داشت: "آموزش کیفی حوزه خاصی از نظام آموزشی است که در آن فعالیت‌های مشخصی به منظور پاسخگویی به نیازهای جامعه انجام می‌شود. کیفیت در برگیرنده تحقق نیازها، درک شرایط و تغییرات و برنامه‌ریزی در جهت اصلاح و پیشرفت است و حوزه تدریس و یادگیری کیفی، براساس نیازهای زندگی کیفی تعریف می‌شود. آموزش کیفی ویژگی‌های متفاوتی دارد. در این نوع آموزش، فراگیر نقش بسیار فعالی در فرآیند یادگیری ایفا می‌کند و دانش، مهارت، نگرش و انگیزه‌ها را تعیین می‌نماید. در آموزش کیفی تجربیات فراگیر، علایق و توانمندی‌های قبلی وی به حساب می‌آید و او به یادگیرنده‌ای مادام‌العمر که همواره در پی یادگیری است تبدیل می‌شود. آنچه در آموزش کیفی حائز اهمیت است، توجه به تفاوت‌های فردی فراگیران است. در تدریس کلاسی، معلم برای افزایش یادگیری، از تجربیات مبتنی بر کارگروهی استفاده می‌کند. در این نوع آموزش، گسترش تفکر نقادانه و خلاق دانش آموز نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در آموزش کیفی راهبردهای تدریس بین فرآیند و رویکردهای مبتنی بر تولید، ایجاد تعادل می‌کند و راهبردهای تدریس -

⁹ Shree Himali Lower Secondary School

¹⁰ Vang Vieng

¹¹ Phoudindaeng Youth Center

¹² The Bridge Programme

یادگیری از یافته‌های مطالعات علمی و دانش صحیح بهره‌مند می‌شود. در این راهبردها، این حقیقت که یادگیری دانش آموزان متأثر از بافت فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی آنها است، مدنظر قرار می‌گیرد. در آموزش کیفی معلم نیز در آموزش اخلاقی، علمی، مذهبی، و ذهنی دانش آموزان نقش بسیار اساسی ایفا می‌کند. مهندس نوید در زمینه ساختارهای قانون‌گذاری آموزشی ایران، به مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش اشاره کرد و در خصوص تجربیات ایران در ارتقای کیفیت آموزش اظهار داشت: "در ایران فعالیت‌های اساسی و بلندمدتی در زمینه آموزش صورت می‌گیرد که می‌توان به ایجاد دکترین ملی برای نظام آموزشی که اصلی‌ترین سند راهبرد بلند مدت به منظور هدایت جنبش تغییر در نظام آموزشی تا سال 2025 است، اشاره کرد."

ایشان در ادامه افزود: "آموزش برای همه باید به آموزش برای همه و همه برای آموزش تغییر یابد. آنچه امروزه در بافت اجتماعی درصدد اصلاح آن هستیم، اصلاح نگرش عموم به نقش موثر آموزش و گسترش کیفیت آموزشی است. برای دستیابی به کیفیت در کلاس، راهبردها و طرح‌های مختلفی در نظر گرفته شده است که با تاثیر بر روی سیاستگذاری در زمینه آموزش و فراهم ساختن شرایطی برای تحقق نیازهای مختلف فراگیران به آموزش کیفی می‌انجامد. از این جمله می‌توان به توجه ویژه بر رویکرد آموزشی- فرهنگی در سیاست‌گذاری در زمینه آموزش اشاره کرد. زیرا آموزش یک فعالیت فرهنگی است که با بافت اجتماعی و فرهنگی بوم شناختی ارتباط نزدیکی دارد. با توجه به این رویکرد می‌توان 1- یک بافت آموزشی متناسب و مبتنی بر فرهنگ و ارزش‌های بومی (به عنوان مثال فرهنگ و ارزش‌های ایرانی و اسلامی) برای کودکان و بزرگسالان فراهم کرد 2- محتوای کتب درسی و مواد آموزشی مدارس را اصلاح کرد و 3- توانمندی‌های حرفه‌ای معلمان را ارتقا بخشید. آموزش اخلاق شهروندی که جزو مهارت‌های زندگی است از دیگر راهبردهایی است که موجب نهادینه‌شدن ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی در کودکان برای ارتقا منزلت انسانی و خودباوری در آنها می‌شود و باعث می‌گردد که کودکان، برای گسترش تفکر نقادانه و خلاق خود در ایجاد و به‌کارگیری این برنامه‌ها، مشارکت فعالانه‌ای داشته باشند."

دبیر شورای عالی آموزش و پرورش ایران طرح‌های مختلف ملی در زمینه کیفیت بخشی به آموزش را به شرح زیر معرفی کرد:

"1- طرح پژوهش ملی در زمینه لغات پایه کودکان مقطع ابتدایی: این طرح با هدف شناسایی دامنه لغات پایه تمامی کودکان مدارس ابتدایی که در مناطق روستایی و شهری زندگی می‌کنند انجام شد. یافته‌های این مطالعه در اختیار مولفان کتب درسی و داستان‌نویسان کودکان قرار گرفت.

2- طرح ارزیابی ملی در زمینه سنجش میزان توانایی و در نتیجه، غربال کردن کودکان در مرحله ورود به مدرسه در مقطع ابتدایی: هدف از این طرح، ارزیابی ملی برای شناسایی استعداد و توانایی فراگیران خردسال برای دسته بندی آن‌ها در گروه‌های مناسب، در سیستم آموزشی است که با هدف اصلاح کیفیت آموزش و اطلاع رسانی به والدینشان درخصوص سلامت کلی و میزان استعداد کودکانشان صورت می‌گیرد.

3- طرح ارزیابی توصیفی کودکان مقطع ابتدایی: این طرح، نوعی ارزیابی آموزشی است که تصویر بزرگتری از پیشرفت کودک نشان می‌دهد و به جای ارائه یک بازخورد عددی، بازخوردی توصیفی از عملکرد کودک در جنبه

های مختلف یادگیری و رفتاری وی ارائه می دهد. در این نوع ارزیابی، از روش‌ها و ابزارهای مناسب سنجش در طی فرآیند یادگیری و تدریس استفاده می شود.

4- تأسیس موسسات آموزشی مرکب: از دیگر طرح‌های ملی برای کیفیت بخشی در آموزش در ایران به شمار می رود. این موسسات مجموعه‌ای از مدارس در سطوح مختلف (به عنوان مثال: ابتدایی، راهنمایی و متوسطه) در یک منطقه هستند که به یک موسسه جامع با یک نظام مدیریتی واحد برای کودکان (دختر و یا پسر) تبدیل شده‌اند.

5- تبدیل محیط فیزیکی مدرسه به یک محیط لذت بخش: در این زمینه تبدیل آموزش به یک تجربه لذت بخش برای کودکان از طریق اصلاح نگرش‌ها و رفتار کارکنان مدارس، محتوای متون کتب درسی، ارتقای روش‌های تدریس، تغییر در نحوه اجرای جشن‌های ملی و مذهبی در مدارس و نهایتاً اصلاح محیط فیزیکی مدرسه و ایجاد امکانات در آنها برای کودکان، صورت می گیرد.

6- ایجاد مراکز یادگیری در جوامع (CLC) نیز از دیگر فعالیت‌های جمهوری اسلامی ایران است. این مراکز از طریق مساعدت وزارت آموزش و پرورش با اجتماعات ملی و مراجع در مناطق شهری و روستایی، تأسیس و راه‌اندازی می شود. در این مراکز، علاوه بر آموزش سواد پایه به بزرگسالان بی سواد، به منظور توانمند سازی آنها برای اشتغال یا کارآفرینی، آموزش‌های تکمیلی و مداومی در زمینه مهارت‌های زندگی و حرفه‌ای ارائه می شود.

تجربیات موفق ایران در آموزش و ارتقای سلامت

سخنران دیگر این بخش و آخرین سخنران کارگاه دکتر مصداقی نیا، معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بود. ایشان در سخنرانی خود که در زمینه تجارب موفق ایران در آموزش و ارتقای سلامت در جلسه ارائه گردید اظهار داشت: "وزارت بهداشت ایران در سال 1364 از ادغام آموزش پزشکی با خدمات بهداشت و درمان تشکیل شد که بعدها نام آن به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تغییر یافت. با توجه به این رویکرد ادغام، پرسنل بهداشت در گروه‌های مختلف مورد آموزش قرار گرفتند که این روند همچنان ادامه دارد". ایشان در ادامه با اشاره به معاونت‌های مختلف دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات درمانی، حاصل خدمات هر یک از دانشگاه‌ها را ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به مردم از طریق پلی تکنیک‌های تخصصی، بیمارستان‌ها، مراکز خدمات درمانی در مناطق روستایی و شهری دانست و افزود: "در کشور ما، هم اکنون 18 هزار خانه سلامت، 2410 مرکز بهداشت روستایی، 2200 مرکز شهری و 1666 پست مرتبط با بهداشت و سلامت وجود دارد که در چارچوب آن، 5867 پزشک خانواده، 4704 ماما، 30000 مددکار اجتماعی و 22000 مددکار فعالیت می کنند."

ایشان در خصوص وضعیت آموزش پزشکی ادامه داد: "تعداد کل دانشگاه‌ها و دانشکده‌های پزشکی در ایران 66 مورد است که شامل 12530 عضو هیئت علمی، 124510 دانشجو، 55 دوره کارشناسی ارشد، 51 دوره دکترا، 28 دوره تخصصی (رزیدنتی)، 21 برنامه بورس، و 18 دوره کارشناسی ارشد بهداشت عمومی می باشد". دکتر مصداقی نیا در ادامه افزود: "از سال 1353 تا 1388 ما شاهد وضعیت مطلوب در تغییر رشد شاخص‌ها در حوزه‌های مختلف علوم پزشکی و بهداشت بوده ایم. طی این سال‌ها امید به زندگی از 55 به 73 افزایش و نرخ رشد

جمعیت از 3/7 به 1/4، مرگ و میر مادران باردار از 255 به 26، مرگ و میر نوزادان از 97 به 20 و مرگ کودکان زیر 5 سال از 141 به 22 کاهش یافت. به همین ترتیب میزان ابتلا به بیماری های سه گانه سرخک، اوریون و سرخجه از سال 1369 تا 1387 به یک ششم تقلیل پیدا کرد. در زمینه سلامت مادران نیز، میزان مرگ و میر مادران باردار از 150 مرگ در صد هزار تولد در سال 1369، به 30 مرگ در سال 1387 یعنی به میزان 80% کاهش یافت که این بزرگترین میزان کاهش در دنیا پس از مالدیو (93%) و رومانی (84%) است و بر این اساس می توان ادعا کرد که در کشور ما یکی از اهداف هزاره توسعه، پیش از سال 2015 در سال 2008، تحقق یافته است." معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران درخاتمه سخنان خود، اصلاح کیفیت آموزش پزشکی و ارتقای الفبای سلامت را از روش های پیش و رو برای حمایت و ارتقای بهداشت و سلامت در کشور برشمرد و افزود: "در این زمینه روش های دیگری نیز باید اتخاذ شوند که از آن جمله می توان به گسترش برنامه های جدید در حوزه های مختلف بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اصلاح همکاری های منطقه ای و بین المللی و مشارکت در تربیت نیروی انسانی مورد نیاز به منظور ارتقای بهداشت و سلامت اجتماعی، اشاره کرد."

ب: جلسه پرسش و پاسخ

در این جلسه شرکت کنندگان، سؤالاتی را از سخنرانان کلیدی کارگاه: نمایندگان و متخصصان یونسکو، دبیرکل های کمیسیون ملی و نمایندگان مجالس، مطرح کردند. موضوعات مهمی که مطرح گردید عدم تعریف جامع در خصوص آموزش کیفی و ضرورت بازنگری این نوع آموزش با توجه به ضرورتهای ملی و منطقه ای، ناکافی بودن معیارهای ارزیابی یادگیری تعریف شده موجود به خصوص تمرکز این معیارها بر شاخصهای کمی، فقدان توجه به شاخصهای اخلاقی و معنوی در اقدامات و فعالیتهای مربوط به ارتقای کیفیت در کشورها و نامناسب بودن سیاستهای به کارگیری مدل های ارتقای کیفیت از کشورهای دیگر بدون توجه به ساختارهای فرهنگی، اجتماعی و نهادی کشورهای دیگر بود.

همچنین موضوعات دیگری در خصوص ضرورت تقویت همکاری بین کمیسیون های ملی یونسکو، دفاتر منطقه ای یونسکو و مجالس کشورهای منطقه در چارچوب فعالیتهای مجمع نمایندگان مجالس آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش مطرح گردید. رئیس و گزارشگر کارگاه کلیه مطالب مطرح شده در این جلسه را یادداشت کردند که در نهایت در جمع بندی و توصیه های کارگاه ادغام گردید.

جمع بندی مباحث و توصیه ها

پس از جلسه پرسش و پاسخ، رئیس کارگاه با توجه به مباحث مطرح شده و گزارشات ارائه شده توسط کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ایران، وزارتخانه های آموزش و پرورش، و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران، نمایندگان یونسکو و کمیسیون های ملی یونسکو- ایران و کره، درخصوص جمع بندی مباحث کارگاه اظهار داشت: "در منطقه آسیا و اقیانوسیه، اگرچه برخی از کشورها در زمینه کیفیت به پیشرفت های قابل قبولی دست یافته اند، اما در این رابطه هنوز کاستی های زیادی وجود دارد. در کیفیت آموزش علاوه بر بحث پیشرفت تحصیلی، باید به موضوعاتی همچون تفکر انتقادی و نظام مند، انگیزه مند کردن معلمان و دانش آموزان به امر تربیت، دو طرفه بودن آموزش و پرورش میان معلم و دانش آموز، تربیت معنوی و مهارت های اجتماعی، هنر و نیازهای بازار کار نیز توجه شود. در درون و میان مدارس و نهادهای آموزشی، عدم توازن کیفیت وجود دارد.

بسیاری از کشورهای منطقه، نسبت به کشورهای پیشرفته از اعتبارات کافی برای آموزش و پرورش برخوردار نیستند که این امر موجب شده است این کشورها نتوانند در زمینه کیفیت پیشرفت تحصیلی به موفقیت‌های چشمگیری دست یابند.

در تعریف شاخص‌های کیفیت باید توجه بیشتری صورت پذیرد که می‌توان از طریق ایجاد ارتباط همکاری میان یونسکو و کشورهای علاقه‌مند به این مهم دست یافت که در این مورد آقایان دوگرو و کلمنت قول دادند آن را با کمک ایران پیگیری نمایند. برای ارتقای کیفیت، باید به ایجاد تعادل در همه جنبه‌های کیفیت و اقدامات چند جانبه توجه شود. معلمان، گران‌ترین و در عین حال ارزشمندترین عامل در امر آموزش و پرورش اند، به شرطی که از شایستگی‌های لازم برخوردار باشند.

استقلال مدارس و مدرسه - محوری مبتنی بر توانمندی‌های موجود در مدارس صورت می‌گیرد. بومی‌سازی و توجه به نیازهای مدارس و مناطق در کیفی‌سازی باید مورد توجه قرار گیرد. برای کیفی‌سازی و حسابرسی آموزشی باید نخست حداقل امکانات را برای مدارس و مناطق فراهم کرد. کمیسیون‌های ملی یونسکو در کشورها با همکاری مجالس می‌توانند در کیفیت‌بخشی به نظام‌های آموزشی موثر باشند و تجارب موفق کشورهای کره و ایران می‌تواند الهام بخش کشورهای دیگر منطقه آسیا و اقیانوسیه باشد.

توصیه‌های تهران: تقویت نقش مجالس در ارتقای آموزش کیفی

مقدمه: آموزش کیفی، ابزار اصلی تحقق اهداف توسعه پایدار محسوب می‌شود. ایجاد جوامع یادگیری مادام‌العمر و دانش بنیاد، مستلزم شناخت چالش‌ها، توسعه ظرفیت‌ها، بهبود فرآیندهای برنامه ریزی ملی و منطقه‌ای و تقویت سازوکارهای نظارت و ارزیابی به منظور کیفیت بخشی به نظام‌ها و ساختارهای آموزشی متناسب با چارچوب‌های بومی ملی و منطقه‌ای است. بر این اساس، شرکت کنندگان در کارگاه منطقه‌ای نقش آموزش در پاسخگویی به چالش‌های جهان معاصر: آموزش کیفی، ابزار اصلی تحقق اهداف توسعه پایدار که در تاریخ 29 مرداد در هتل اسپیناس تهران برگزار شد:

با آگاهی از ضرورت بازسازی نظام‌های آموزشی کشورها به سوی تحقق آموزش کیفی برابر برای همه؛ با یادآوری مسئولیت دولت‌ها و نهادهای سیاست‌گذاری برای آماده‌سازی کودکان، جوانان و بزرگسالان برای زندگی در یک جهان متحول؛

با آگاهی از اینکه آموزش کیفی، مهمترین ابزار پاسخگویی به چالش‌های جهان حال و آینده و تحقق اهداف توسعه هزاره و توسعه پایدار برابر انسانی است؛
با تشخیص نقش قطعی مجالس به مثابه نهادهای اصلی قانون‌گذاری و تخصیص بودجه‌ها و اعتبارات در زمینه آموزش، به ویژه آموزش کیفی؛

با توجه به اینکه هر گونه سیاست‌گذاری در زمینه آموزش کیفی باید با توجه به ساختارهای بومی، فرهنگی، اجتماعی و نهادی صورت پذیرد؛

توصیه‌های زیر در زمینه تقویت نقش مجالس در ارتقای آموزش کیفی را به شرح زیر تصویب می‌کنند:

قانون‌گذاری

- ایجاد یک کمیته ویژه در مجالس برای ارزیابی مداوم کیفیت در آموزش
- تدوین و تصویب قوانین لازم به منظور آموزش مداوم ضمن خدمت معلمان در راستای ارتقای آموزش کیفی
- بازنگری مداوم سیاست‌های آموزشی کشورها به منظور پاسخگویی به نیازهای آموزشی گروه‌های در حاشیه قرار داده شده و مناطق محروم و دور افتاده، اقلیت‌های قومی و زبانی، کودکان و معلولان
- تصویب قوانین لازم برای تامین امکانات اولیه بهداشتی و تسهیلات دیگر سمعی و بصری که مدارس را تبدیل به فضاهای سالم و مطلوب سازد به منظور مقابله با افت تحصیلی دانش آموزان
- در طراحی و تصویب قوانین مربوط به آموزش کیفی باید رویکرد همه جانبه، سیستماتیک و پایدار با توجه به ویژگی‌ها و شرایط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مخاطبان اتخاذ شود.
- اتخاذ قوانین لازم به منظور تامین تعهدات دولت‌ها برای تامین توزیع برابر امکانات و منابع آموزشی در حوزه‌های مختلف جغرافیایی با توجه به تنوعات مناطق مختلف.

ارزیابی نتایج یادگیری

- موضوع تربیت معنوی با تاکید بر آموزش اخلاق و ارزش‌ها به عنوان یکی از شاخص‌های ارزیابی کیفیت در دستور کار مجالس قرار گیرد.
- شاخص‌های تعیین شده از طرف نهادهای تخصصی و سازمان‌های بین‌المللی در زمینه ارزیابی نتایج یادگیری به طور عمده بر اساس معیارهای کمی تدوین گردیده‌اند. بر این اساس، لازم است مجالس با همکاری یونسکو، کمیسیون‌های ملی و وزارت‌های آموزش کشورها شاخص‌های کیفی ارزیابی نتایج یادگیری را تعیین نمایند.

تخصیص بودجه

- تخصیص بودجه مناسب برای آموزش کیفی در برنامه‌های کلان توسعه کشورها از بودجه تعیین شده برای بخش آموزش (6% از GNP و 20% از بودجه‌های عمومی)
- کنترل، نظارت و ارزیابی بر صرف بودجه‌های تخصیص داده شده به آموزش
- حمایت و تصویب قوانین لازم به منظور حفظ بودجه‌های مربوط به آموزش کیفی حتی در شرایط بحران مالی

اطلاع رسانی و جلب افکار عمومی

- ارتقای آگاهی عمومی در مورد حق آموزش کیفی برای همه از طریق سخنرانی در مجالس، رسانه‌ها و حوزه‌های انتخاباتی
- معلمان عاملان اصلی آموزش کیفی هستند و باید در گفتگوها و سیاست‌گذاری‌های مربوط به آموزش کیفی، به نقش آنان توجه نمود.
- ترویج گفتگو و تشکیل جلسات بحث و تبادل نظر بین عاملان اصلی سیاست‌گذاری‌های آموزشی در کشورها (وزارت‌های آموزش، مجالس، دولت‌ها، نهادهای علمی و پژوهشی) در زمینه آموزش کیفی

همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی

- تقویت همکاری بین مجالس، وزارت‌های آموزش و پرورش، کمیسیون‌های ملی و دفاتر منطقه‌ای یونسکو در زمینه آموزش کیفی با توجه به دستور کار جهانی آموزش

- ارائه کمکهای مشاوره ای و فنی توسط کشورهای با تجربه (عضو و غیر عضو مجمع نمایندگان مجالس کشورهای آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش) در منطقه آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش کیفی به کشورهای کم تجربه تر مجمع نمایندگان مجالس کشورهای آسیا و اقیانوسیه در زمینه آموزش.